

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการตลาดนัดชุมชนจังหวัดชลบุรี ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กฎกระทรวงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2542) และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแนวสำรวจ ในลักษณะศึกษาเฉพาะพื้นที่ โดยในการวิจัยครั้งนี้มีกระบวนการในการวิจัยประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังนี้

1. พื้นที่ศึกษา
2. หน่วยของการวิเคราะห์
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือในการวิจัย
5. การทดสอบเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

พื้นที่ศึกษา

จังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่ภาคตะวันออกของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 71 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 4,363.00 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,726,875 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดระยอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย

การปกครองแบ่งออกเป็น 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 92 ตำบล 677 หมู่บ้าน (ไม่รวมในเขตเทศบาล) มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล ทั้งหมด 27 แห่ง โดยแบ่งเป็นเทศบาลเมือง 4 แห่งและเทศบาลตำบล 23 แห่ง และเมืองพัทยา 1 แห่ง มีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น 75 แห่ง

หน่วยของการวิเคราะห์

หน่วยของการวิเคราะห์เป็นองค์กรคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี (โดย ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี รวมทั้งหมด 102 แห่งโดยหัวหน้างานกองสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตลาด เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) จากประชากรทั้งหมด 102 แห่งนำมาเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร $n = N / (1 + N e^2)$ ของยามาเน่ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 52) ที่ระดับความเชื่อมั่นในการเลือกกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 95 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 แห่ง และทำการสุ่มตรวจ (สังกัด)ตลาดนัดชุมชนทั้งสิ้น 40 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมาจากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. วิธีการสร้างแบบสอบถาม

1.1 กำหนดปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัยและ ขอบเขตของการวิจัย

1.2 ศึกษาแนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการตลาดนัดชุมชนให้มีประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กฎกระทรวงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2542) และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

1.3 ประยุกต์แนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการเลือกสรรตัวแปรอิสระ (ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการตลาดนัดชุมชน) ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยพิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย แนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 กำหนดนิยามปฏิบัติการของตัวแปรทุกตัว และกำหนดวิธีวัดตัวแปรว่าจะวัดในระดับใด ซึ่งต้องสัมพันธ์กับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ซึ่งในการวิจัยนี้ได้กำหนดระดับการวัดเป็นแบบช่วงมาตรา (Interval Scale)

1.5 สร้างแบบสอบถามโดยการนำตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมาสร้างเป็นข้อคำถามผสมกับระดับการวัดตัวแปรและการใช้ภาษาด้อยคำให้เหมาะสม ง่ายต่อการทำความเข้าใจ พร้อมทั้งออกแบบให้เหมาะสมไม่สั้นไม่ยาวเกินไป และให้มีความสวยงามพอสมควร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการตลาดนัดชุมชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาววิจัยเรียกว่า ตัวแปรอิสระประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อใหญ่ได้แก่ การวางแผนงาน การจัดองค์กร การจัดเจ้าหน้าที่ การควบคุมและปัจจัยอื่น ๆ ส่วนตัวแปรตาม ประสิทธิภาพของตลาดนัดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กฎกระทรวงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2542) และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 จำนวน 17 ข้อ

2. รายละเอียดเนื้อหาของแบบสอบถาม

เนื้อหาของแบบสอบถามประกอบไปด้วยส่วนนำ และองค์ประกอบหลัก 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนนำได้แก่ ชื่อแบบสอบถาม คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้แบบสอบถาม ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนตลาดนัด องค์ประกอบหลักส่วนที่ 1 คือตัวแปรอิสระ และองค์ประกอบหลักส่วนที่ 2 คือตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการตลาดนัดชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเรียกว่า ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยคำถาม 31 ข้อ คือคำถามเกี่ยวกับกระบวนการคัดสรรผู้จะขอใบอนุญาตจัดตลาดนัด การออกใบอนุญาตให้ผู้จัดตลาดนัด การให้มีทะเบียนผู้ขายสินค้าของตลาดนัดแต่ละแห่ง ที่ตั้งตลาดนัด เนื้อที่ตลาดนัด ความสูงของแผงขายสินค้า ความกว้างของทางเดินระหว่างแผงขายสินค้า การบริการด้านการใช้ไฟฟ้า การบริการน้ำปะปาหรือน้ำสะอาด ที่ตั้งของห้องส้วม ที่ถ่ายปัสสาวะชาย จำนวนห้องส้วม ความสูงของโถส้วม ความเข้มของแสงสว่างในห้องส้วม ความสูงของท่อระบายน้ำของห้องส้วม อ่างล้างมือ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยรวมและมีฝาปิด ผู้ทำความสะอาดห้องส้วมและบริเวณตลาด ผู้รักษาความปลอดภัยและการจราจร การตรวจร่างกายของผู้ขายอาหารปรุงสำเร็จและอาหารสด หน่วยงานที่รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ การให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ การตรวจหาสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การตรวจหาสิ่งที่ผิดกฎหมายหรือต้องห้ามตามกฎหมาย การเก็บขนขยะ การเก็บค่าเช่า การให้ใบประกาศหรือสัญลักษณ์

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของตลาดนัดชุมชน ตามพระราชบัญญัติการ

สาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กฎกระทรวงฉบับที่ 4 พ.ศ.2542) และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 หรือเรียกว่า ตัวแปรตาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 17 ข้อ คือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กฎกระทรวงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2542) และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

การทดสอบเครื่องมือวัด

การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยจะนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหาและความถูกต้องในแบบสอบถาม แล้วจะนำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขข้อความให้มีความสมบูรณ์และตรงกับกรอบแนวคิดที่ต้องการวัด

เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในแบบสอบถามมากยิ่งขึ้นหลังจากผ่านการตรวจสอบแก้ไขแล้วโดยนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาซึ่งเป็นการวัดความสอดคล้องภายในตามแนวทางของครอนบาช (Cronbach, อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต, 2528, หน้า 42-44) ซึ่งในการวิจัยนี้ได้นำส่วนที่ 1 หรือตัวแปรอิสระมาทำการทดสอบปรากฏว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตั้งแต่ 0.74 ขึ้นไปทุกคำถามทั้ง 31 ข้อโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมเท่ากับ 0.7629 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นระดับสูง (รายละเอียดในภาคผนวก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงหน่วยงานเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ที่ทำการสำนักงานเทศบาล และที่ทำการสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ณ ไปรษณีย์ ทั้งหมด จำนวน 80 ฉบับ เพื่อกระจายแบบสอบถามให้แก่เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่กำหนดไว้ในกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการกรอกข้อมูลและส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ ภายใน 6 สัปดาห์ และจัดทำหนังสือติดตามแบบสอบถาม หากมีการส่งกลับมาไม่ครบจำนวน โดยจะติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง จะใช้เวลาในการติดตามแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ส่วนการสำรวจประสิทธิผลของตลาดนัดการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขข้อความให้มีความสมบูรณ์และตรงกับกรอบแนวคิดที่ต้องการวัด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาแล้ว จึงทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด แล้วนำไปลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book)
2. หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วบันทึกลงในจานข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Diskette) โดยมีการให้คะแนนแบบสอบถาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (ส่วนที่ 1)

จำนวนข้อ 31 ข้อ มีการให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบตัวเลือก	ทำ	จะให้คะแนน =	1	คะแนน
ถ้าตอบตัวเลือกข้อ	ไม่ได้ทำ	จะให้คะแนน =	0	คะแนน

รวม 31 คะแนน

ตัวแปรตาม (ส่วนที่ 2)

จำนวนข้อ 17 ข้อ มีการให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบตัวเลือก	1	จะให้คะแนน	= 5	คะแนน
ถ้าตอบตัวเลือก	2	จะให้คะแนน	= 4	คะแนน
ถ้าตอบตัวเลือก	3	จะให้คะแนน	= 3	คะแนน
ถ้าตอบตัวเลือก	4	จะให้คะแนน	= 2	คะแนน
ถ้าตอบตัวเลือก	5	จะให้คะแนน	= 1	คะแนน

รวม 85 คะแนน

3. จัดทำคำสั่งประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายคุณลักษณะองค์การ ปัจจัยด้านการจัดการ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติขั้นสูงเป็นสถิติที่ใช้ในการอธิบายผลการวิจัย เช่นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) วิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัวโดยที่ตัวแปรตามจะ

ต้องมีการวัดระดับช่วงหรือระดับอัตราส่วน และตัวแปรอิสระมีการวัดระดับช่วง / ระดับอัตราส่วน หรือมีค่าเป็น 1, 0 ผลการวิเคราะห์จะทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระนั้น มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ซึ่งในการวิจัยนี้ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวจะมีผลต่อตัวแปรตามคือประสิทธิผลของตลาดนัดชุมชน ตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กฎกระทรวงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2542) และ พระราชบัญญัติรักษาความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มากน้อยเพียงใดรายละเอียดจะ อธิบายในบทต่อไป